

Nõuded mis tsiviilkriisi ja riigikaitse seadusega leevenevad või kaovad

KRIISIDEKS VALMISTUMINE (planeerimine)

- **Senised riigi kaitsetegevuse kava (sh alamkavad) ja hädaolukordade lahendamise plaanid asenduvad kõiki ohte hõlmavate kriisiplaanidega.** St kahe eraldiseisva planeerimisprotsessi asemel saab edaspidi olema üks terviklik protsess. Asutused ja juriidilised isikud koostavad edaspidi ühe kriisiplaani, millega valmistatakse nii kriisiolukorraks (sh riigikaitseks kriisiolukorraks) kui ka selle lävendi alla jäävateks sündmusteks.

TEENISTUS- JA TÖÖSUHTED

- **Vaba ametikoha võib tähtajaliselt täita ilma konkursita**, kui konkursi korraldamine kriisiolukorras ei ole kiireloomulisuse tõttu võimalik ja kui ametikoha täitmine on vajalik kriisiolukorra lahendamiseks.
- **Määratud ajaks ametisse nimetatud isikute puhul võib kriisiolukorra ajal otsustada nende jätkamise pikemaks ajaks.** Kui ametisoleku aeg lõppeb kriisiolukorra kestel, saavad nii ametikohta täitev isik kui ka tema ametisse nimetaja otsustada, kas kriisi lahendamise seisukohast on mõistlik, et isik lahkub ametist, või pikendatakse isiku nõusolekul teenistusaega vähemalt kriisiolukorra lõppemiseni.
- **Vanemapuhkusele jäämisel ei rakendata 30-kalendripäevast etteteatamistähtaega**, kui etteteatamist ei saa asjaolusid arvestades mõistlikult eeldada. Kriisiolukorra ajal, kui vanematel on vaja täita nt kriisiolukorraga seotud ülesandeid ning nad ei saa lapsega kodus olla, võib koju jääda lapse vanavanem või muu perele lähedane isik. Selles olukorras ei ole mõistlik nõuda 30-kalendripäevast etteteatamise aega.
- **Leevendatakse nõuded lastega töötava isiku tööle võtmiseks**, st kui kriisiolukorra tõttu on lapsega töötamise piirangutest kinnipidamise kontrollimine enne isiku töölevõtmist või tegevusloa väljastamist takistatud ning isiku töölevõtmisega või tegevusloa väljastamisega viivitamine takistaks otseselt kriisiolukorra lahendamist või inimeste elu ja tervise kaitsmist vahetu ohu korral, võib isiku tööle võtta või tegevusloa väljastada, kui isik on andnud kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis kinnituse selle kohta, et tal puuduvad seaduses nimetatud piirangud lastega töötamiseks. Erand võimaldab tööandjal erakorralistes oludes isiku tööle lubada ka enne taustakontrolli päringu tegemist ja selle vastuse saamist, mis tavaolukorras on lubamatu.
- **Leevendatakse tervisetõendite väljastamise ja esitamise nõudeid**, st tööandja saab kriisiolukorra ajal nõuda teatud tegevusalal tööle asujalt või töötajalt kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis kinnitust selle kohta, et isikul ei ole tuvastatud nakkushaigust, talle teadaolevalt ta ei põe nakkushaigust

ja tal ei ole nakkushaiguse sümptomeid, ning tööandja peab tagama, et tööle asuja või töötaja esitaks nakkushaiguste suhtes tervisekontrolli läbimise kohta kirjaliku tervisetõendi hiljemalt 90 kalendripäeva möödumisel kriisiolukorra lõppemisest arvates.

- **Kriisis võib töövõimetuslehe võib esitada ka paberil**, kui kriisiolukorra tõttu ei ole võimalik seda esitada elektroonilisel kujul. Tööandja või füüsilisest isikust ettevõtja edastab töövõimetuslehe koos oma kannetega Tervisekassale 14 kalendripäeva jooksul selle saamise päevast arvates.
- **Leeveneb töövõimetuslehe ja lisadokumentide esitamise tähtaeg**, st tavaolukorras peab töövõimetusleht olema Tervisekassasse esitatud 90 päeva jooksul pärast seda, kui isik on tööle naasnud. Erakorralise või sõjaseisukorra ajal ei pea seda tähtaega järgima.
- **Leeveneb julgeolekukontrolli tegemine**, st julgeolekukontrolli tegemise tähtaega pikendatakse Andmekaitse Inspeksiooni juhi, riigikontrolöri, Eesti Panga presidendi ja nõukogu esimehe ning Riigikohtu esimehe kandidaadi suhtes **ühelt kuult kolmeni**. Ühe kuuga ei ole võimalik praktikas põhjalikku julgeolekukontrolli teha.

SOTSIAALHOOLEKANNE

- **Leevendatakse nõudeid KOVi sotsiaaltöötajale**, mida erakorralise või sõjaseisukorra ajal ja kaks aastat pärast sõjaseisukorra lõppemist on vaja rakendada sotsiaaltöötaja ametisse nimetamisel. Sotsiaaltöötajana võib teenistusse võtta vähemalt keskharidusega täieliku teovõimega Eesti Vabariigi kodaniku, kes valdab eesti keelt seaduses või seaduse alusel sätestatud ulatuses. Tal ei pea olema kutseseaduse alusel välja antud sotsiaaltöötaja kutset või riiklikult tunnustatud kõrgharidust sotsiaaltöös või sellele vastavat kvalifikatsiooni.
- **Leevendatakse nõudeid hooldustöötajale**, kes osutab väljaspool kodu osutatavat üldhooldusteenust erakorralise või sõjaseisukorra ajal ja kaks aastat pärast sõjaseisukorra lõppemist. Tööle võib võtta isiku, kes on täisealine ja teovõimeline ning keda juhendab vastavat kvalifikatsiooni omav hooldustöötaja.
- **Üldhooldusteenuse osutajal kaob kohustus esitada Sotsiaalkindlustusametile infot** tööle võetud hooldustöötajate haridusnõuete vastavuse kohta erakorralise ja sõjaseisukorra ajal.
- **Leevendatakse nõuded erihoolekandeteenuse osutajale** eriolukorra ajaks. Erihoolekandeteenust võib eriolukorra ajal vahetult osutada ka füüsiline isik, kes on teovõimeline, kellel on vähemalt põhiharidus ning kui tagatakse tema juhendamine vastavat kvalifikatsiooni omava isiku poolt.
- **Leevendatakse nõuded erihoolekandeteenuse osutajale** erakorralise või sõjaseisukorra ajal ja kaks aastat pärast sõjaseisukorra lõppemist. Teenust võib vahetult osutada ka füüsiline isik, kes on täisealine ja teovõimeline ning kui tagatakse tema juhendamine vastavat kvalifikatsiooni omava isiku poolt.

- **Pikendatakse erihoolekandeteenuse saamise alustamise tähtaega.** Isik peab eriolukorra, erakorralise või sõjaseisukorra ajal hakkama teenust saama 14 päeva jooksul kokkulepitud tähtpäevast arvates.¹
- **Intellektipuudega ja psüühikahäirega inimestele võib teenust osutada** vältimatu vajaduse korral eriolukorra, erakorralise või sõjaseisukorra ajal **samades ruumides** ja samamoodi, kui osutatakse ööpäevaringseid erihoolekandeteenuseid samades ruumides teiste ööpäevaringsete hooldusteenustega. Tavaolukorras tuleb antud sihtgrupile teenuseid osutada eraldi ruumides.
- **Ööpäevaringse erihooldusteenuse osutajal kaob kohustus võtta teenust saava isiku seaduslikult esindajalt nõusolek**, kui teenuseosutaja peab eriolukorra, erakorralise või sõjaseisukorra ajal viima teenusesaaja tegevusloal märgitud kohast väljapoole. Seaduslikku esindajat tuleb sellest esimesel võimalusel aga teavitada.
- **Leevendatakse nõudeid turvakoduteenuse osutajale** kriisiolukorra ajaks (mis mõjutab oluliselt turvakoduteenuse osutamist) ja kaks aastat pärast sõjaseisukorra lõppemist. Nimetatud ajaks loobutakse tavaolukorra haridusnõudest ja täienduskoolitusnõudest.
- **Leevendatakse suure hooldus- ja abivajadusega lapse hoiu teenuse osutamise nõuded** eriolukorra, erakorralise või sõjaseisukorra ajal. Kui see on teenuse osutamise jätkamiseks vältimatult vajalik, jäetakse kohaldamata nõuded, mis reguleerivad laste arvu hoiukohas ning raske ja sügava puudega ja alla 3-aastaste laste ning täisealiste hooldust vajavate isikute arvestamise erandeid.
- **Leevendatakse nõudeid lapsehoidjale**, st kriisiolukorra ajal, mis mõjutab oluliselt lapsehoiuteenuse osutamist, ja kaks aastat pärast sõjaseisukorra lõppemist võib loobuda kutsenõude, haridusnõude ja esmaabikoolituse nõude täitmisest.
- **Leevendatakse asendushooldusteenuse nõudeid**, st erakorralise või sõjaseisukorra ajal võib vanema nõusolekul asendushooldusteenust lühikest aega osutada pikemalt kui 90 päeva (tavaolukorras) ja kui see on kriisiolukorrast tulenevatel asjaoludel põhjendatud ja teenust vajava lapse huvides.
- **Leevendatakse asendushooldusteenuse osutamise nõudeid asenduskodus, perekodus ja hooldusperes**, st eriolukorra, erakorralise või sõjaseisukorra ajal ei pea järgima tavaolukorra ajaks kehtestatud piirarve. Tavaolukorras on asendus- ja perekodus laste piiravuks kuus last ja hooldusperes neli last (sh pere enda alla 14-aastased lapsed ja hooldust vajavad isikud).
- Teenuseosutajal **kaob kohustus kooskõlastada Sotsiaalkindlustusametiga** piiravust suuremaid paigutusi (seotud eelmise punktiga) ning tavapärastele **nõuetele vastavus tuleb taastada kahe aasta jooksul** pärast eriolukorra, erakorralise või sõjaseisukorra lõppemist.

¹ Tavaolukorras peab erihoolekandeteenust saama suunatud isik pöörduma erihoolekandeteenuse osutaja poole suunamisotsuses märgitud teenuse osutamiseks kokku lepitud tähtpäeval, kuid igapäevaelu toetamise teenuse, töötamise toetamise teenuse ja toetatud elamise teenuse puhul hiljemalt kolme päeva jooksul, kogukonnas elamise teenuse ja ööpäevaringse erihooldusteenuse puhul seitsme päeva jooksul ja sundravilt või tahtvastaselt ravilt vabanev ja kohtumäärusega erihoolekandeteenust saama suunatud isik hiljemalt kümne päeva jooksul kokkulepitud tähtpäevast arvates.

- **Loobutakse nõuetest, mille kohaselt ei tohi samades ruumides osutada asendushooldusteenust erinevatele sihtrühmadele ega turvakoduteenust.** Erand nähakse ette vaid väga erandlikes olukordades erakorralise või sõjaseisukorra ajal.
- Koos eelmises punktis nimetatud nõudest loobumisega **kaob ka vajadus Sotsiaalkindlustusametiga kooskõlastamise järele.**
- **Leevendatakse nõudeid asendushooldusteenust vahetult osutavale isikule,** st võrreldes tavaolukorraga võib kriisiolukorra ajal teha leevendusi järgmistes nõuetes: perevanema vanusepiirang (25 eluaastat), lapsega töötamise kogemus, haridusnõue, täienduskoolituse läbimise nõue ja nakkushaiguste suhtes tervisekontrolli läbimise kohta tervisetõendi nõue.
- **Tehakse erand lapsele vahetult teenust osutavate isikutega ühist eluruumi jagavate isikute suhtes** (kui asendushooldusteenust osutatakse nende eluruumides) ning kriisiolukorra ajal neilt isikutelt nakkushaiguste suhtes tervisekontrolli läbimise kohta **tervisetõendit ei nõuta.**
- **Asendushooldusteenuse osutajatele kui ka perevanematele nähakse ette paindlikum võimalus jätkata kriisiolukorra ajal teenuse osutamist** selliselt, et ei pea järgima seadusega sätestatud minimaalse ja maksimaalse töötaja ja teenuse osutamise aja nõuded.
- **Leevendatakse toimetulekutoetuse määramise ja maksmise korda,** st juhul kui erakorralise seisukorra või sõjaseisukorra ajal ei ole võimalik maksta toetust isiku arvelduskontole, siis võib maksa selle sularahas. Toimetulekutoetust võib sel juhul määrata ja maksta täissummana eurodes, kasutades 0 või 5-ga lõppevaid summasid, ümardades toetuse suuruse inimese kasuks. Kui sularahas ei ole võimalik toetust välja maksta kolme tööpäeva jooksul otsuse tegemisest, võib toetuse välja maksta sularahas mõistliku aja jooksul.
- **Sotsiaalkindlustusametile saab võimaluse anda kriisiolukorra ajal tegutsemiseks teatud tingimustel tähtajaline tegevusluba,** kuigi teenuseosutaja ei vasta kõigile põhiregulatsiooni tavapärastele tingimustele.
- **Leevendatakse ohvriabiteenuse osutamise nõudeid,** st Sotsiaalkindlustusamet saab teha eriolukorra, erakorralise või sõjaseisukorra ajal ohvriabiteenuste korraldamisel ajutiselt erandeid teenuste sisus, kui see on eriolukorra, erakorralise või sõjaseisukorra ajal teenuste osutamiseks vältimatult vajalik.

HÜVITISTE TAOTLEMINE JA MAKSMINE

- **Haldusorgan saab õiguse otsustada laiendada kriisiolukorras nende isikute ringi, kellele tuuakse rahalised hüvitised posti teel koju.** Tavaolukorras peavad isikud ise taotlema kojukannet ja riigi kulul kojukanne on väga piiratud.
- **Kriisiolukorra tõttu riigist ajutiselt eemal viibiv loetakse isik sotsiaalkaitsehüvitiste määramisel Eesti elanikuks.** Valdavas osas makstakse hüvitisi riigisiseste seaduste alusel ainult Eestis elavatele inimestele (peamine erand on vanaduspensionid, mida makstaks teatud tingimustel ka isikutele, kes

elavad välisriigis). Kriisiolukorra ajal võivad inimesed olla sunnitud riigist lahkuma või ei saa kriisiolukorra tõttu riiki tagasi pöörduda.

- **Loobutakse teise vanema nõusoleku esitamise nõudest perehüvitise saaja vahetamisel**, st juhtumit, mille puhul on vanemad enne erakorralise või sõjaseisukorra kehtestamist kasutanud õigust perehüvitistele kordamööda. Tavaolukorras peab vanem esitama uue taotluse perehüvitise saamiseks ja teine vanem, kes seni perehüvitist sai, annab nõusoleku saaja vahetamiseks. Saaja vahetamise põhimõte on praktikas rakendatav ka vanemaga võrdsustatud isikute (nt eestkostja, hoolduspere vanem) puhul. Perehüvitise senine saaja võib olla aga mobiliseeritud ega pruugi saada nõusolekut saaja vahetamiseks anda, mistõttu sätestatakse, et teise vanema nõusolekut ei ole vaja, kui seda ei ole tavapäraseid viise kasutades võimalik saada (inimest ei saa kätte, ta asukoht on teadmata).
- **Laiendatakse perehüvitist saama õigustatud isikute ringi**, st erakorralise või sõjaseisukorra ajal saab last tegelikult kasvatav isik hüvitise taotlemise ja saamise õiguse. Sõjas võib tekkida vajadus kaasata lapse mõlemad vanemad riigikaitse ülesannetesse ja laps jäetakse näiteks vanaema hoolde. Samuti võib tegemist olla olukorraga, kus vanemad on surnud. Kui lapsevanema(te) kinnitust ei õnnestu saada, kuna vanemaid ei saa erinevaid kanaleid kasutades kätte, saab Sotsiaalkindlustusamet pöörduda lapse elukohajärgse KOVi poole, et selgitada välja, kas perehüvitise taotleja elab lapsega koos ja hoolitseb tema eest.
- **Leevendatakse pensionilisa maksmise nõudeid naistele**, st olukorda, kui kuulutatakse välja sõjaseisukord ja mees, kes ei ole veel vanaduspensionieas, mobiliseeritakse. Naine jõuab sõjaseisukorra ajal vanaduspensioniiikka ja taotleb pensioni. Kuna mehel ei ole nõusolekut võimalik esitada, maksab Sotsiaalkindlustusamet naisele välja pool nende ühisest õigusest pensionilisale. Sõjaseisukord lõpeb, mees on nõus loovutama naisele oma poole õigusest pensionilisale. Tavaolukorras sellisel juhul naisele tagasiulatuvalt midagi ei makstaks, küll aga saaks pensioni edasiulatuvalt ümber arvutada.

TERVISHOID

- **Terviseametilt saab taotleda kriisiolukorra ajaks tähtajalise tegevusloa selleks, et osutada tervishoiuteenust muus tegevuskohas kui kehtivas tegevusloas märgitud.** Tähtajaline tegevusloa tohib kehtida kuni üks aasta. Juhul kui kriisiolukord kestab kauem kui üks aasta, saab Terviseamet anda välja uue tähtajalise tegevusloa kehtivusega kuni üks aasta.
- Kriisiolukorra ajaks antud **tähtajalise tegevusloa puhul ei kehti kindlustuskohustuse nõue** tervishoiuteenuse osutaja kohustusliku vastutuskindlustuse seaduse tähenduses.
- **Tegevusloa ei ole nõutav erakorralise ja sõjaseisukorra ajal**, kui tervishoiuteenust ei ole võimalik kehtivas tegevusloas märgitud tegevuskohas jätkata ning Terviseametil ei ole võimalik anda ka tähtajalist tegevusloa. Terviseametit peab teavitama ja tegevust võib jätkata Terviseameti nõusolekul.
- Eriolukorra, erakorralise seisukorra või sõjaseisukorraga seotud **hüvitisi ja teenuste eest tasumist võib rakendada kuni vajaduse äralangemiseni**, kuid

mitte kauem kui 90 kalendripäeva pärast eriolukorra, erakorralise seisukorra või sõjaseisukorra lõppemist. Kehtivas seaduses on ajaliseks piiriks 60 kalendripäeva. Uus regulatsioon muudab kriisireguleerimise protsessi paindlikumaks.

- **Retseptiravimeid saab kriisis kiiremini,** st Ravimiameti saab võimaluse kriisiolukorras teha kriisis erandeid ravimi väljakirjutamise nõuetest.

SÜÜTEOMENETLUS JA KOHTUTE TÖÖ

- **Väärteo aegumistähtaeg pikeneb erakorralise või sõjaseisukorra kehtivuse aja võrra, kuid mitte kauem kui ühe aasta võrra.** Vähemtähtsate süütegude menetlemiseks erakorralise või sõjaseisukorra ajal tõenäoliselt ressursi ei jätku, mistõttu antakse väärtegudega tegelemiseks riigile rohkem aega.
- **Väärteotsuse täitmise aegumine peatub erakorralise või sõjaseisukorra ajaks, kuid mitte kauem kui üheks aastaks.** Karistuste täideviimine võib viibida, kuna riigil on vähem ressursse väärteokaristuste täideviimiseks. Pikendamine aasta võrra annab kohtuvälisele menetlejale ja karistuse täideviimisega seotud isikutele erikorrast tulenevate raskuste ületamiseks ühe aasta lisaaega (ent sunnib ka karistuste täideviimisel ressursside nappuse olukorras prioriteete seadma).
- **Leevendatakse vähetähtsa väärteo hindamise nõudeid,** st erakorralise sõjaseisukorra ajal ei hinnata väärtegude avalikku menetlushuvi mitte lähtuvalt sellest, milline on konkreetse väärteo eraõiguslik mõõde, vaid lähtuvalt sellest, kui intensiivselt see ründab õiguskorda kui tervikut, riiklikku julgeolekut ja avalikku korda. Kehtiva seaduse kohaselt ei ole väärtegu vähetähtis, kui väärteo toimepanemisega on tekitatud kahju või kui väärteoteates on osutatud tekitatud kahjule, välja arvatud juhul, kui väärteo toimepannud isik on kahju vabatahtlikult hüvitanud või heastanud. Nimetatud sätet erakorralise ja sõjaseisukorra ajal ei kohaldata, kuna sellises olukorras puudub aeg ning võimalus arutleda selle üle, kas kahju on tekitatud või mitte.
- **Menetlejale tagatakse isiku kinnipidamiseks ühtsed reeglid,** st erakorralise ja sõjaseisukorra ajal on nii kriminaalmenetluses kui väärteomenetluses võimalik isikut kohtu loata kinni pidada kuni 96 tundi (hetkel kuni 48 ha). Menetlejale tagatakse sellega võimalikult ühesugused reeglid nii kriminaal- kui väärteomenetluses ning see on eriti oluline juhul, kui kinnipeetavaid isikuid on erakorralise ja sõjaseisukorra ajal palju ja ei ole kohe üheselt selge, kas isikut on põhjust kahtlustada kuriteos või väärteos.
- **Põhjustustega vahistamismääruse võib vormistada 7 päeva jooksul.** Tavapäraselt on selleks aega 48 tundi ka erakorralise või sõjaseisukorra ajal.
- **Kuriteoteatele vastamise tähtaega pikendatakse,** st kui tavaolukorras nõutakse kuriteoteatele vastamist 20 päeva jooksul, siis järjekorra puhul pikendatakse seda tähtaega erakorralise ja sõjaseisukorra ajal 10 päeva võrra 30 päevani.
- **Jälitustoiminguks taasesitataval viisil antud luba saab erakorralise ja sõjaseisukorra ajal kirjalikult vormistada 48 tunni jooksul tavapärase 24 tunni asemel,** kehtiv erakorralise seisukorra seadus seda ette ei näe.

- **Leevendatakse jälitustoimingu tegemisest teavitamise kohustust**, st isikut teavitatakse nelja kuu jooksul pärast erakorralise või sõjaseisukorra lõppemist, kuid hiljemalt viis aastat pärast jälitustoimingu loa tähtaja lõppemist. Kehtiva seaduse kohaselt teavitatakse isikut viivitama.
- **Leevendatakse tõlketöö tagamise nõudeid süüteomenetluses**, st erakorralise või sõjaseisukorra ajal võib tõlgi ülesannet täita ka kriminaalmenetluse muu subjekt. Silmas on peetud muu hulgas uurimisasutuse ametnikke, kes küll vajalikke keeli valdavad, ent ei ole tõlgi ametikohal. Kehtiv erakorralise seisukorra seadus seda erandit ei võimalda.
- **Biomeetrilisi andmeid võib erakorralise ja sõjaseisukorra ajal kasutada kriminaalmenetluseks kõikide (nii esimese kui ka teise astme) kuritegude uurimisel ja seda ka prokuratuuri loal**, st kehtiva õiguse kohaselt võib neid ka erakorralise ja sõjaseisukorra ajal kasutada vaid 1. astme kuriteo või tahtliku teise astme kuriteo kohta, mille eest on ette nähtud karistusena vähemalt kuni 3 aastat vangistust, ning andmete kasutamiseks on vajalik kohtu luba.
- **Leevendatakse nõudeid uurija ja prokuröri määruste vormistamisele**, st erakorralise ja sõjaseisukorra ajal võib need määrused koostada põhistamata ja põhistused on vajalikud vaid taotluse esitamise korral (nt elukohast lahkumise keeld).
- **Maakohus ja ringkonnakohus saab peatada kohtusse saadetud süüteoasja kohtuliku arutamise või kriminaalasja apellatsioon korras arutamise**, kui asja arutamine ei ole võimalik või on oluliselt raskendatud erakorralise või sõjaseisukorraga kaasnevate erandlike asjaolude tõttu. Kehtiv õigus seda erandit ei võimalda.
- **Riigikohus võib menetlusse võetud süüteoasja läbivaatamise peatada**, kui asja läbivaatamine ei ole võimalik või on oluliselt raskendatud erakorralise või sõjaseisukorraga kaasnevate erandlike asjaolude tõttu. Kehtivas õiguses seda ei võimalda.

KOHALIKUD OMAVALITSUSED

- **Volikogu võib osaliselt volitada KOVi üksuse ainupädevusse antud ülesande täitmise valla- või linnavalitsusele**, st erakorralise ja sõjaseisukorra ajal ei pea volikogu lähtuma volikogu ainupädevuse piirangutest. Tegemist on kas maksusoodustuste kohaldamise, laenukohustuste võtmise või toetuste andmise tingimuste ja korra üle otsustamisega.
- **KOVi kriisiülesanded prioriseeritakse ehk määratakse konkreetsed kriisiülesanded**, st edaspidi ei ole nendeks kõik senised KOVi ülesanded, mis on KOKSis kindlaks määratud.
- **Leevendatakse volikogu kokkukutsumise nõudeid**, st erakorralise ja sõjaseisukorra ajal võib jätta kohaldamata nõude istungi etteteatamise aja kohta ning samuti ei pea eelnevalt teatavaks tegema istungi materjale. Kriitilistes oludes ei ole see kiireloomuliste küsimuste lahendamiseks ilmselt võimalik ega ka otstarbekas.

- **Volikogule antakse õigus loobuda koosseisu häälteenamuse nõudest**, st erakorralise ja sõjaseisukorra ajal võib volikogu istungil eraldi otsusega loobuda koosseisu häälteenamuse nõude järgimisest.
- **KOV lastekaitsetöötaja kohustused leevenevad**, st kriisiolukorras tagatakse KOVile paindlikkus abivajavate laste hindamise ja abistamise protsessis. Lastekaitsetöötajal võimaldatakse kriisiolukorra ajal, mis oluliselt mõjutab lastekaitsetööd selles KOVis, hinnata lapse abivajadust kitsamalt, lähtudes nendest meetmetest, mida kriisiolukorraga kaasnevaid asjaolusid arvestades on võimalik lapse abistamiseks kohaldada.
- **KOV saab kriisi ajaks võtta sotsiaalvaldkonna töötajaid teenistusse leevendatud nõuetega** (vt sotsiaalhoolekande nõuete leevendusi).

ELUTÄHTSAD TEENUSED

- **Leevendatakse soojusvarustuse toimepidevuse tagamise nõudeid**, st toimepidevust võib tagada nii piisava kütusevaru soetamisega kui ka vajalike alternatiivsete reservvõimsuse kasutamisega, mis pole hetkel reguleeritud. Toimepidevust võib olla võimalik tagada ka näiteks soojussalvestitega või elektrootkateldegaga, mis ei ole käsitletavad reservkütusena, kuid võivad olla konkreetses käitises optimaalseks lahenduseks. Soojusettevõtjale jäetakse sellega laiem otsustusvabadus, milliste meetmetega soojusvarustuse toimepidevus tagada.
- **Leevendatakse meditsiiniseadmete kasutamisele kehtestatud nõudeid**, st Ravimiametile antakse õigus ajutiselt lubada erandeid meditsiiniseadme Eesti turul kättesaadavaks tegemise, meditsiiniseadme kliiniliste uuringute nõuete, meditsiiniseadme ohutusalase teabe esitamise nõuete ja teabe edastamise nõuete täitmisest.